

G A Z E T A G M I N Y N I E D R Z W I C A D U Ż A

NR 1/8 Rok III

maj 1992

NIE DEWASTOWAĆ LASÓW

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach /Dz.U. Nr 101, poz. 444/ obserwuje się wzmożony wyrąb drzew w lasach nie stanowiących wartości Skarbu Państwa. Informacje te potwierdzone są między innymi przez urzędy gmin oraz pracowników administracji lasów państwowych. Docierają też do Wydziału Ochrony Środowiska UW w Lublinie pisma oraz informacje telefoniczne od indywidualnych właścicieli lasów pełne niepokoju o stan naszych lasów, o prowadzonej w nich dewastacji. Przepisy prawne obowiązujące do końca ubiegłego roku nakładały duże ograniczenia w zakresie gospodarki w lasach niepaństwowych, a szczególnie w sprawach dotyczących wyrębu drzew. Ograniczenia te zostały w dużym stopniu zniesione w związku z wejściem w życie od 1 stycznia 1992 r. w/wym. ustawy o lasach. Nowe przepisy dają dla właścicieli dość dużą swobodę w zakresie dysponowania swoim lasem.

Moim zdaniem zaistniałe zjawiska dewastacji lasów należy wiązać ze zbyt niską świadomością społeczeństwa na temat ekologicznej, ogólnospołecznej roli lasów i traktowania posiadanego lasu tylko do zaspokajania osobistych potrzeb finansowych i gospodarczych. W niektórych miejscowościach naszego

województwa panuje ponadto wśród rolników opinia, jakoby lasy prywatne położone na terenach parków krajobrazowych miały być upaństwowione lub będzie tam obowiązywał zakaz wycinania drzew. Obawy te są oczywiście bezpodstawne. Polityka naszego kraju zmierza w kierunku umocnienia własności prywatnej. Procesowi temu musi jednak towarzyszyć wzrost odpowiedzialności za poszanowanie dobra ogólnospołecznego. Uwzględniając powyższe, proszę przy wszystkich możliwych okazjach apelować do właścicieli lasów o prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej, nie dewastowanie lasów i dbanie o ich stan sanitarny. Nawet pomijając ogólnospołeczną rolę lasu, właściciel powinien być świadomym tego, że jego las stanowi bardzo dobrą lokatę kapitału z uwagi na ogólnoswiatową tendencję wzrostu cen drewna. Masowa wycinka drzew w celach handlowych szczególnie w obecnym czasie jest ogromnym marnotrawstwem posiadanego majątku /aktualnie obowiązują bardzo niskie ceny zbytu drewna/. (...)

Dyrektor
Wydziału Ochrony Środowiska
Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie
mgr inż. Stanisław Zieliński

U W A G A - Z A D Ł U Ż E N I R O L N I C Y !

BANK GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ INFORMUJE, że do 15 maja można składać podania w sprawie zawieszenia czynności egzekucyjnych (do 30 czerwca), odstąpienia od naliczania karnych odsetek przeterminowanych, a także odroczenia spłaty rat i odsetek oraz konwersji zadłużeń.

Podanie powinno zawierać krótki program odzyskania równowagi finansowej gospodarstwa, ze wskazaniem źródeł pozyskania środków na spłatę zadłużenia. Rolnik winien zobowiązać się do spłaty w nowym, uzgodnionym z bankiem terminie. Prócz podania trzeba przedłożyć zgody poręczycieli na nowe warunki umowy z bankiem.

WYCIĄG Z UCHWAŁY BUDŻETOWEJ
UCHWALONEJ PRZEZ RADĘ GMINY
W NIEDRZWICY DUŻEJ W DNIU 26 MARCA 1992.

I. Planowane dochody	- 10.075.833 tys.zł
Planowane wydatki	- 10.075.833 tys.zł
Rezerwa budżetowa	- 800.000 tys.zł
Środki w dyspozycji sołectw	- 558.000 tys.zł
II. DOCHODY	
- dochody od osób prawnych i od osób fizycznych z tego :	- 6.380.452 tys.zł
- wpływy z podatku rolnego, podatków i opłat lokalnych od osób prywatnych	- 1.544.000 tys.zł
- udziały w podatkach (podatek dochodowy)	- 2.420.000 tys.zł
- podatki i opłaty od osób fizycznych	- 2.226.452 tys.zł
- wpływy z opłaty skarbowej	- 190.000 tys.zł
III. RÓŻNE ROZLICZENIA	- 3.435.725 tys.zł
- subwencje ogólne dla gmin	- 2.259.725 tys.zł
- rozliczenia między budżetami gmin	- 876.000 tys.zł
- różne rozliczenia finansowe	- 300.000 tys.zł
IV. MELIORACJA I GOSPODARKA KOMUNALNA	- 259.656 tys.zł
V. WYDATKI	
- rolnictwo	- 301.800 tys.zł
- transport	- 619.600 tys.zł
- łączność (telefonizacja)	- 150.000 tys.zł
- gospodarka komunalna	- 2.069.000 tys.zł
w tym :	
- oczyszczanie, płace oświetlenie	- 131.500 tys.zł
- pozostała działalność (gazociąg, wodociągi)	- 1.938.489 tys.zł
- gospodarka mieszkaniowa oraz materialne usługi komunalne	- 1.892.591 tys.zł
oświata i wychowanie w tym :	
- szkoły podstawowe	- 790.000 tys.zł
przedszkola	- 733.000 tys.zł
- kultura i sztuka	- 248.400 tys.zł
- ochrona zdrowia	- 115.500 tys.zł
- opieka społeczna	- 886.000 tys.zł
- różna działalność w tym sołectwa	- 558.000 tys.zł
- administracja samorządowa	- 1.553.681 tys.zł
w tym Urząd Gminy	- 1.263.681 tys.zł
Rada Gminy	- 35.000 tys.zł
Zarząd Gminy	- 5.000 tys.zł
rezerwa	- 5.000 tys.zł

RADA GMINY INFORMUJE

Dwie ostatnie sesje Rady Gminy poświęcone były głównie finansom. 26 marca uchwalono budżet na rok 1992, którego najważniejsze pozycje drukujemy. W tym dniu Rada Gminy powzięła następujące uchwały:

-o obowiązkowym instalowaniu wodomierzy na terenie gminy w nieprzekraczalnym terminie do 15 września 1992 roku. Koszty instalowania wodomierzy ponoszą odbiorcy wody z wodociągów komunalnych. Winni nieprzestrzegania przepisów uchwały będą podlegać karze grzywny do 0,5 miliona zł.

-uchwałę o zwolnieniu od podatku rolnego użytków rolnych na których zaprzestano produkcji rolnej. Tryb i szczegółowe warunki zwolnień określa regulamin, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

-uchwałę w sprawie konieczności zmian w miejscowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego gminy.

-uchwałę w sprawie ustalenia stawek podatku od środków transportowych.

-uchwałę w sprawie przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora przedszkola w Niedrzwicy Dużej i Niedrzwicy Kościelnej.

Na sesji 30 kwietnia 1992 roku radni przyjęli sprawozdanie z realizacji budżetu gminy za rok 1991, po czym w tajnym głosowaniu udzielili absolutorium Zarządowi Gminy stosunkiem głosów 13 za, 4 przeciw i jeden wstrzymujący się. Do uchwały o udzieleniu absolutorium został dołączony protokół komisji rewizyjnej Rady Gminy w którym zawarta jest ocena realizacji budżetu po stronie dochodów i wydatków za rok 1991.

E. Karczyńska-Mierzyńska

PO DZIESIĘCIU LATACH BĘDZIE PRZEPUST!!!

Droga między Niedrzwicą Dużą a Kościelną biegnąca od szosy kraśnickiej przez stawy w stronę lasu była nieprzejezdna od około 10 lat. Drewniany most zawalił się z braku konserwacji. Rolnicy, których pola położone są przy stawie i obu stronach lasu zostali pozbawieni wygodnego dojazdu. Droga do tych pól przedłużyła się o kilka kilometrów trasą okrężną.

W końcu dnia 8 maja br. zebrał się zespół rad sołeckich na którym podjęto decyzję o budowie przepustu drogowego. W tym roku droga wreszcie będzie przejezdna. Fundusz Rad Sołeckich nie jest duży, ale i koszt budowy przepustu jest niewielki. Być może, że nie wyniesie więcej niż 50 mln zł. Rolnicy zadeklarowali prace społeczne przy tej budowie.

I. A.
(członek rady sołeckiej)

UKAZAŁ SIĘ MAJOWY NR. AKTUALNOŚCI ROLNICZYCH "RYNEK"

Zawiera różnorodne wiadomości z zakresu hodowli zwierząt, uprawy roślin i sadownictwa aktualne w maju. Podaje bieżące ceny materiałów budowlanych, środków ochrony roślin, a także ceny usług mechanizacyjnych w różnych miejscowościach.

Aktualności rolnicze to lektura również dla gospodyń. Dowiedzą się o pielęgnacji kwiatów, o cenach na targach i jarmarkach, jak uzyskać mleko dobrej jakości.

A propos mleka: miesięcznik ten powinni przegladnać też mieszkańcy miast a także urzędnicy ministerialni jest tu bowiem dokładne wyliczenie, ile kosztuje produkcja jednego litra mleka. Waha się ona w granicach od 2.000 do 3.300 zł. A na tej samej stronie miesięcznika podane są ceny skupu mleka w różnych OSM. Rolnik otrzymuje od 875 - 1920 zł za litr.

CUKROWNIA DLA PLANTATORÓW

Cukrownia "Lublin" od kilku miesięcy jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa, ale w przeciągu roku, najwyżej dwu, zostaną rozproszowane akcje. "Solidarność" pracowników Cukrowni przysłała do Zarządu Wojewódzkiego NSZZ "S" RI statut spółki zwracając uwagę rolników, na pewne niekorzystne dla nich sformułowania tego dokumentu. Zarząd Wojewódzki już interweniował w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych. Chodzi o to, że 20% akcji ma być rozprowadzonych wśród załogi po cenach preferencyjnych (50% zniżki). Rolnicy uważają, że plantatorzy buraka cukrowego również powinni korzystać z takiego samego przywileju.

Korekta statutu dotyczyć powinna też składu Rady Nadzorczej, w której pominięto plantatorów. W radzie powinno się znaleźć dwóch rolników tak, jak jest dwóch członków załogi. Jeśli plantatorzy nie będą mieć wpływu na politykę cukrowni - powtórzyć się mogą konflikty z przed dwóch lat.

Solidarność Pracowników Cukrowni wraz z Zarządem Regionu skrytykowały natomiast skład osobowy obecnej rady, a konkretnie obecność w niej Włodzimierza Sitki. Zarząd Regionu pisze do ministerstwa: Wpisał się niechlubnie w historię środowiska lubelskiego w okresie stanu wojennego oraz przygotowywania "spółek nomenklaturowych" na naszym terenie. (Atr)

Z W Y C I Ę Ż Y Ł Y C Z Ó Ł N A !

Rokrocznie w ramach obchodów Dni Ochrony Przeciw pożarowej organizowane są gminne zawody. W tym roku rozgrywki finałowe odbyły się 9 maja na stadionie w Bełżycach. Na 8 jednostek OSP działających w gminie w turnieju wystąpiło 7 drużyn. Po zaciętej walce zwyciężyła OSP CZOLNA przed Strzeszkowicami i Sobieszczanami. Dla trzech najlepszych jednostek Urząd Gminy ufundował nagrodę. Zwycięska drużyna OSP CZOLNA weźmie udział w turnieju rejonowym.

Andrzej Drewniak

ZNOWU MONOPOL?

Trwa walka rolników z Agrohansą o chłodnię w Osmolicach.

W dniu 26 kw. w Chłodni w Osmolicach spotkało się 47 plantatorów i 15 pracowników zakładu w zamiarze powołania spółki kapitałowej do przejęcia majątku likwidowanego przedsiębiorstwa. Aktywnym propagatorem idei zawiązania spółki jest poseł ubiegłej kadencji Janusz Rożek, znany działacz chłopski i liczący się producent warzyw. Zebrani byli oburzeni, że chłodnia jest celowo wyłączona z produkcji przez mafie urzędniczo-kapitałową, by umożliwić przejęcie zakładu przez Agrohansę. Zapadła więc decyzja o powołaniu spółki plantatorsko-pracowniczej. Wybrano 5-cio osobową grupę inicjatywną do opracowania projektu statutu spółki. O dalszych losach chłodni powiadamimy czytelników.

Wiesław Osiewicz

GAZYFIKACJA

Największa inwestycja komunalna w gminie nabrała rozpędu. Centrum Niedrzwicy rozkopane i trwają prace fachowe przy instalacji gazowej. Naruderzy i malkontenci mają ostatnią szansę do podłączenia się za jedyne pięć milionów złotych. Rada Gminy ze zrozumieniem przeznaczyła poważną dotację na tę priorytetową inwestycję (około 1 mld 300 mln zł). Jak dobrze pójdzie to już niedługo do naszych mieszkań popłynie gaz z sieci i przestaniemy zatruwać środowisko naturalne zasiarczonymi spalinami. Jedynym zmartwieniem będą opłaty za coraz droższą energię. (E.K.)

KONKURSY NA DYREKTORÓW SZKÓŁ

w Niedrzwicy Kościelnej, Krężnicy Jarej, Sobieszczanach i Strzeszkowicach przeprowadzone będą przed końcem maja. O wyborze na dyrektora zdecydują: po dwóch nauczycieli, rodziców, przedstawicieli gminy, kuratorium i związków zawodowych.

LEKI Z PÓL I LASÓW

Pokrzywa

Może nie wszyscy wiedzą, że nie-lubiana przez nas pokrzywa może być wszechstronnie działającym lekiem. Najlepszym czasem jej zbioru jest maj, przed zakwitnięciem tej rośliny. Nie trzeba chyba przypominać, że żadne rośliny rosnące blisko szos nie nadają się do spożycia, ponieważ zawierają trujący ołów ze spalin samochodowych.

Gospodynie dodają siekanej pokrzywy do pożywienia młodego drobiu, prosiąt. Dobrze robia, bo pokrzywa jest bardzo bogata w witaminy. Lecz są one potrzebne i ludziom. Młoda świeża pokrzywę przyrządza się podobnie jak szpinak. Łyżeczka świeżego soku lub w zimie utartych na proszek liści likwiduje dość szybko przykry zapach potu spod pach, z nóg. Jest cennym lekiem dla cukrzyków, obniża bowiem poziom cukru we krwi. Poprawia przemianę materii. Wchodzi w skład różnych mieszanek ziołowych: przeciw artretyzmowi, gościecowi (bicowanie się pokrzywami to nie przesada!) niestrawności, zapaleniu żyl, zapaleniu przydatków, czyracy, białaczce. Pobudza pracę wątroby, trzustki, żołądka. Zwiększa ilość czerwonych ciałek we krwi. Wobec tak szerokiego zastosowania pokrzywy w ziołolecznictwie do "chwastu" tego jeszcze nieraz wrócimy.

ONA MA ŻYWIĆ PRAWNUKÓW

Od niektórych grup zawodowych społeczeństwo oczekuje wysokiego poziomu etycznego: sędzia nie może być przekupny, nauczyciel i ksiądz prócz przekazywania określonej wiedzy powinien kształtować charakter wychowanków przez własny przykład i zaangażowanie. Lekarz dbający bardziej o własną kieszeń niż zdrowie pacjenta nie jest lekarzem szanowanym. Od kogoż bardziej zależy zdrowie - najcenniejszy skarb człowieka?

Od kogo? Od rolnika!

Od niego zależy, czy jemy "śliczne" spryskane owoce, przeazotowaną "dorodną" marchew - czy też podać możemy naszym dzieciom surówkę czy chleb z miodem nie zatrute chemikaliami. Etyka zawodowa rolnika polega na tym, by zarobić na swój własny chleb nie zatruwając go innym i by warsztat pracy - ziemia - nie stawała się coraz bardziej zdegaradowana. Ona ma żywić naszych prawnuków.

Jeżeli ktoś mówi, że ostatnio proponuje się rolnictwo ekologiczne, bo polskiego chłopca nie stać na środki ochrony roślin, czy nawozy - jest w błędzie. To nie u nas narodził się ten pomysł. Międzynarodowa Federacja Rolnictwa Ekologicznego IFOAM skupia około 300 organizacji z ponad 60 krajów. Jednym z jego członków jest polski Ekoland istniejący od 1989 roku. O istniejących u nas gospodarstwach tego typu, o tym, jak się przestawić na nowy sposób gospodarowania napiszemy w następnych numerach "Niedrzwiczaka".

LITWINI
NA LUBELSZCZYZNIE

W czerwcu, lipcu i sierpniu przyjadą na Lubelszczyznę studenci litewscy, by odbyć praktyki zawodowe w gospodarstwach rolników indywidualnych. Rolnicy, którzy pragną przyjąć studentów na praktykę powinni zapewnić im zakwaterowanie, wyżywienie, a także kieszonkowe (do uzgodnienia).

Zgłoszenia: Zarząd Wojewódzki NSZZ "S" RI Lublin Okopowa 20/23 tel. 204-36.

STARY KOWAL

Wyzyna Wołyńska i Podole były w latach wojennych (1939-45) miejscem akcji podejmowanych przez Ukraińców a skierowanych przeciw Polakom. Tuż po wojnie nastąpiło wysiedlenie ogromnej większości Polaków zamieszkujących tamte tereny.

Z owymi wydarzeniami powiązały się losy państwa Kazimierza i Stefani Stuchłych, którzy w wyniku prześladowań z zachodniej Ukrainy przybyli do Niedrzwicy Kościelnej. Kazimierz Stuchły jest kowalem z wieloletnimi tradycjami rodzinnymi. Zamiłowania i umiejętności wykonywania zawodu nabył od ojca. Kuźnię, obecnie znajdującą się w centralnej części Niedrzwicy Kościelnej kupił w 1945 roku od niejakiego Bańczoszki, kowala, który postawił ją w tymże miejscu około roku 1932. Kuźnia jest stara, pochylona, sprawia wrażenie lekko zakurzonej. Sam kształt nadaje jej swoisty rzemieślniczo-ludowy charakter, podkreślony czernią długich bali sosnowych.

WYROZNIONE DRZEWO

Jedynym pomnikiem przyrody w naszej gminie jest stary modrzew, który rośnie na południowym skraju Niedrzwicy Kościelnej przy szosie do Krasnika. Modrzew ma ponad trzy i pół metra obwodu i 25 metrów wysokości.

Czy żadne z naszych drzew nie zasługuje jeszcze na to wyróżnienie? Wniosek o uznanie drzewa lub krzewu za pomnik przyrody może złożyć każdy. Ustawa o ochronie przyrody z 12.12.91 mówi, że mogą być to : "w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy".

SA NA WSI ZAWODY, KTÓRE W NASTĘPNYCH POKOLENIACH ZOSTANĄ PORZUCONE. SA LUDZIE, KTÓRZY PRACUJĄ Z ZAMIŁOWANIEM NIE TYLKO PO TO, ZEBY ZAROBIĆ. CZERPIĄ Z PRACY RADOŚĆ, SŁUŻĄ INNYM. O TAKICH LUDZIACH I ZAWODACH W NASZEJ GMINIE CHCEMY PISAĆ.

RED

Obecnie pan Kazimierz Stuchły ma 88 lat, wstaje codziennie wcześniej rano i otwiera swoją sześćdziesięcioletnią kuźnię. Stare zawiasy u drzwi trzeszczą, wrota wspierają się o budynek, praca zostaje rozpoczęta. Starszy, niski, pochylony człowiek w cieniu kuźni trzyma w obcęgach rozgrzane do czerwoności żelazo i usiłując nadać mu pożądaną kształt uderza węł olbrzymim młotem. Rozgrzane żelazo ulega uderzeniom. Kowal pewnie patrzy na nie, nachyla się, rzuca je do wody. Po chwili gęsta para wodna napełnia kuźnię. Starszy człowiek dorzuca węgla do paleniska i wkłada w nie następną sztabę żelaza.

Kazimierz Stuchły nie wykonuje już najcięższych prac rzemieślniczych. Gdy był młodszy kuł ozdabiał zawiasy do drzwi, krzyże... Jeden z nich ozdabia dzwonnice kościelną w Niedrzwicy. Ten zmęczony praca człowiek mówi jednak :

"Było mi dobrze kiedyś i teraz. -i dodaje- czy jest robotą czy nie wstaje i wychodzę do kuźni."

Można jeszcze spotkać ludzi, którzy kochają swoją pracę.

Dawid Zdeb

GORALSKI HUMOR

Stał przed sądem góral za to, że zabił cepa na weselu stachetą. Wysoki Sąd pyta ostarzonego, jak to było ?

-Nijak nie było, zwyczajnie - góral na to - Wnerwił mnie ten z miasta, to go lekko ciapnętek stachetkom.

-Ładnie lekko - Sąd na to - przecież człowiek już nie wstał.

-Ni młot prawa...

WYDAWCA: URZĄD GMINY NIEDRZWICA DUZA. REDAGUJĄ: E. KARCIŃSKA-MIERZYŃSKA, A. TRUSKOŁASKA ORAZ UCZNIOWIE SPOŁECZNEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

[M. P. J. FRASSATIEGO. SKŁAD KOMPUTEROWY: P. KOBUSIEWICZ I D. ZDEB.

NAKŁAD 200 EGZ. CENA 1,000 PLN